

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 28.1.2009
COM(2009) 16 végleges

A BIZOTTSÁG MUNKADOKUMENTUMA

Az adminisztratív terhek csökkentése az Európai Unióban

Melléklet a jobb szabályozás harmadik stratégiai felülvizsgálatához

{COM(2009) 15 végleges}
{COM(2009) 17 végleges}

A BIZOTTSÁG MUNKADOKUMENTUMA

Az adminisztratív terhek csökkentése az Európai Unióban

Melléklet a jobb szabályozás harmadik stratégiai felülvizsgálatához

1. BEVEZETÉS

Gazdaságilag nehéz időkben, amikor az európai uniós vállalkozások működési forrásai beszűkülnek és a versenyképességük fenntartásához beruházásokra van szükségük, minden eddiginél fontosabb, hogy visszaszorítsuk a felesleges adminisztratív terheket¹.

2007 januárjában a Bizottság a korábbinál szisztematikusabb szemléletet fogadott el, amikor betervezte egy ambiciózus cselekvési programot², amely 2012-re az európai uniós vállalkozásokra háruló adminisztratív terhek 25%-os csökkentését tűzte ki célul. A cselekvési programot az Európai Tanács 2007 márciusában jóváhagyta³, amikor konkrétan elfogadta azt, „hogy a közösségi szabályozásból származó adminisztratív terheket” (ideértve a közösségi jogot végrehajtó vagy a nemzeti jogba átültető tagállami intézkedésekből származó terheket is) 25%-kal kell csökkenteni, és felhívta a tagállamokat, hogy „hasonlóan ambiciózus tagállami célokat tűzzenek ki”. Az Európai Parlament szintén határozottan támogatta⁴ a cselekvési program céljait és e tevékenységre költségvetési forrásokat különített el.

A cselekvési program célja, hogy felmérje a vállalkozásoknál az adatszolgáltatási kötelezettségük miatt felmerülő költségeket és visszaszorítsa a felesleges előírásokat. Ez hatékonyabbá teheti a jogi szabályozást anélkül, hogy céljai veszélybe kerülnének.

Ez a munkadokumentum a jobb szabályozás harmadik stratégiai felülvizsgálatát⁵ kíséri. Részletesen ismerteti a 2008-ban elért eredményeket és kitekintést ad 2009-re és a későbbi évekre.

¹ Noha a jogszabályok különböző típusú költségeket jelentenek a vállalkozásoknak, a kis- és középvállalkozások a piaci kereslet hiánya mögött másodikként az adminisztratív terheket jelölik meg „az üzletet akadályozó legfontosabb egyedi tényezőként”. A kkv-k nagy része ezenkívül „úgy érzi, hogy az adminisztratív szabályozás összességében véve romlott”. Lásd: az Observatory of European SMEs által végzett 2007. évi felmérés eredményei (az EU-ban 23 millió kkv van, ami az összes vállalkozás 99,7%-át teszi ki):

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory_en.htm.

² COM(2007)23 végleges.

³ A 2007. március 7–8-i brüsszeli Európai Tanács elnökségi következtetései, 10. o.

http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/93135.pdf.

⁴ Lásd például: az Európai Parlament 2008. október 21-i T6-0493/2008 állásfoglalása „A jogalkotás minőségének javítása, 2006” (a szubszidiaritási és arányossági elv alkalmazásáról szóló jegyzőkönyv 9. cikke alapján) jelentésről.

⁵ COM(2009)15.

2. A KÖZÖSSÉGI JOGBÓL ADÓDÓ ADMINISZTRATÍV KÖLTSÉGEK FELTÉRKÉPEZÉSE ÉS FELMÉRÉSE – A LEGFONTOSABB EREDMÉNYEK

A cselekvési program egyik kulcsfontosságú eleme azon adminisztratív költségek széles körű alapfelmérése, amelyek akkor merülnek fel a vállalkozásoknál, amikor jogszabályban előírt kötelezettségüket teljesítve adatot szolgáltatnak hatóságoknak vagy harmadik személyeknek (jelentések, ellenőrzések, statisztikák stb.). Ez az alapfelmérés kiterjed mind a közösségi jogszabályok, mind a végrehajtó vagy átültető nemzeti intézkedések okozta költségekre. Az alkalmazott mérési módszertan az EU standard költségmodelljén⁶ (SCM) alapszik, felhasználva a 20 tagállamban jelenleg használt különböző változatokat⁷ is.

Ennyire széles körű és részletekbe menő programra még nem volt példa⁸. A közösségi alapfelmérés képet ad a 27 tagállamból álló Unióban 13 kiemelt területen 42 aktusnak⁹ tulajdonítható adminisztratív költségek és terhek szintjéről.

2.1. A feltérképezés eredményeinek áttekintése

A program keretében a 42 közösségi aktus átvilágítása összesítve 356 adatszolgáltatással kapcsolatos közösségi rendelkezést¹⁰ talált. A közösségi alapfelmérés lefolytatásával megbízott tanácsadók megállapították, hogy ezeknek az EU által előírt kötelezettségeknek a végrehajtása vagy átültetése a 27 tagállamban több, mint 9500 tagállami rendelkezés elfogadását eredményezte. Ezek vizsgálata kimutatta, hogy 700-nál is több szigorúbb volt a közösségi jog elvárásánál¹¹.

2.2. A felmérés eredményeinek áttekintése

A felmérés eredményei a rendelkezésre álló statisztikákon (főleg az adatszolgáltatási kötelezettség által érintett vállalkozások száma), a vállalkozásoknál készített mintegy 3000 egyedi interjún, a helyi vállalkozói szövetségekkel és tagállami minisztériumokkal tartott több mint 50 műhelyen, és több száz ágazati szakértő¹² által végzett adatfeldolgozási munkán alapulnak.

⁶ Lásd a hatásvizsgálati útmutató 10. mellékletét: http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/key_docs/sec_2005_0791_anx_en.pdf, valamint a 6. mellékletet.

⁷ Lásd az SCM Network weboldalát: <http://www.administrative-burdens.com/>.

⁸ A korábbi legnagyobb összehasonlító vizsgálatot az OECD végezte 2006-ban. Arra vonatkozó adatokat gyűjtött, hogy milyen adatszolgáltatási kötelezettségek terhelik a közúti szállítási ágazatban „egy dolgozó foglalkoztatását” és „egy jármű egy éves üzemeltetését” 11 országban (OECD: *Cutting Red Tape – Comparing Administrative Burdens across Countries, 2007* (A bürokrácia visszaszorítása – adminisztratív terhek nemzetközi összehasonlítása, 2007))

⁹ A COM(2007)23 közlemény 41. eredeti (azaz jogi) aktust valamint egy végrehajtási intézkedést (komitológia) sorol fel és ezekből származtatja a közösségi eredetű adminisztratív terhek 80%-át. Lásd 1. melléklet.

¹⁰ A közösségi jogi szövegek különböző típusú olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek folyamánként tagállami szinten adatszolgáltatási kötelezettség merül fel: némelyik kötelezettséget ró a vállalkozásokra (314), mások lehetőséget adnak a tagállamoknak arra, hogy kötelezettséget rójanak a vállalkozásokra (42).

¹¹ Lásd 2. melléklet.

¹² Minden tagállam kijelölt egy „egyszemélyes kapcsolattartót”, aki koordinálja a cselekvési programról adott tagállami visszajelzést. Az állami szakértők e hálózata jelentősen hozzájárult a tagállami adatszolgáltatási kötelezettségek felmérésének javításához. A jobb szabályozás területén a Bizottság tanácsadójaként működő nemzeti hatósági szakértők magas szintű munkacsoportja szintén segítséget nyújtott, főleg általános (módszertani) kérdésekben.

A közösségi alapfelmérés helyi kutatásokból, nemzeti alapfelmérésekből származó és extrapolációval kapott adatokból tevődik össze. Eredeti adatgyűjtés 6 különböző tagállamban egyszerre történt az egyes kiemelt területeken, annak meghatározása céljából, hogy a vállalkozások mennyi időt és pénzt fordítanak adatszolgáltatási kötelezettségeik teljesítésére. Öt másik tagállam esetében az adatok átlag mintegy 40%-a rendelkezésre állt a tagállami alapfelmérésből¹³. A közösségi alapfelmérésben részt vevő országokban és a tagállami alapfelmérést készítő országokban kapott eredmények jó alapot jelentettek az adminisztratív költségek elemzéséhez. A további 16 tagállamra vonatkozó adatok a kifejezetten az egyes kiemelt területekre kidolgozott modelleken alapuló extrapolációból származnak. Az SCM-módszernek nem az a célja, hogy statisztikailag érvényes eredményeket adjon, hanem hogy olyan szakértői becsléseket lehessen készíteni, amelyek segítik a probléma természetének megértését és a tehercsökkentés folyamatának relatív értékelését. Más módszer nem lenne költséghatékony (tekintve az érintett paraméterek nagy számát és részletességét).

A felmérési fázis a véglegesítés szakaszában van. Az előzetes jelzések szerint a 42 közösségi aktus összességében mintegy 115–130 milliárd eurós adminisztratív költséggel terheli a vállalkozásokat. A program 13 kiemelt területe közül az adók és vámok, valamint a társasági jog tűnik olyan területnek, ahol a legnagyobb a tehercsökkentés lehetősége, mivel ezekből ered az összes adminisztratív költség mintegy 60, illetve 20%-a. A rangsorban ezeket követi az élelmiszerbiztonság, a munkahelyi környezet, a mezőgazdaság és mezőgazdasági támogatások, és a szállítás, amelyekhez területenként 5,7 és 3 milliárd euró közötti adminisztratív költség köthető¹⁴.

2.3. Előzetes adatelemzés

A feltérképezés eredményeinek elemzéséből többek között a következő szempontok emelkednek ki:

- a kiemelt területek közül a társasági jog és a munkahelyi környezet esetében a nemzetközi kötelezettségeket átültető közösségi szabályok aránya jelentősen nagyobb¹⁵, ezekben a szektorokban ezért a tehercsökkentési tervek ütemezését mindig módosítani kell, ha a közösségi szintű változásnak előfeltétele a nemzetközi partnerekkel való megállapodás,
- úgy tűnik, az adminisztratív terhek nagyon jelentős hányada a nem megfelelő hatósági és vállalati adminisztrációs gyakorlatok eredménye (30% és 40% között).

A felmérési eredmények elemzését illetően az előzetes megállapítások a következőket jelzik:

- az adminisztratív terhek lehetséges csökkentésének szintje nem áll szoros összefüggésben az adminisztratív költségek szintjével: számos területen a

¹³ Az öt ország: AT, DE, DK, NL és UK. Néhány adatot korrigálni kellett, főleg az adatszolgáltatási kötelezettségek feltérképezésében fennálló különbségek miatt.

¹⁴ Lásd 3. melléklet. Mivel a különböző kiemelt területeken nem ugyanannyi és nem ugyanolyan típusú közösségi aktus hat, ezt az összehasonlítást fenntartással kell kezelni.

¹⁵ Például a Nemzetközi Számviteli Standard Testület által kidolgozott nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok beépültek a közösségi jogrendszerbe.

vállalatok továbbra is folytatnak adatszolgáltatási kötelezettség miatti tevékenységeket még olyankor is, ha erre jogilag nincsenek kötelezve¹⁶,

- a kiemelt területek többségén a „hatósági vizsgálatokban és ellenőrzésekben való együttműködés” a legköltségesebb tevékenység a vállalkozások számára. Az ilyen együttműködés gyakran meglehetősen hosszú időre igénybe veszi a jól képzett szakembereket, és noha a közcélok érdekében a hatósági vizsgálatok és ellenőrzések elengedhetetlenek, az adminisztratív terhek jelentősen csökkenthetők lennének, főleg ha jobbak lennének azok a kockázatfelmérések, amelyekre a hatósági tevékenységek alapulnak,
- a közösségi jog által keltett ellenérzés tagállamonként, de a konkrét jogi előírásoktól függően is nagy mértékben változik.

3. AZ ÁGAZATI TEHERCSÖKKENTÉS ELŐKÉSZÍTÉSE

A következő lépés a további tehercsökkentési lehetőségek¹⁷ meghatározása a 42 közösségi aktus mindegyikére. A közösségi alapfelmérés végleges eredményei nagy mértékben segíteni fogják a tehercsökkentési prioritások és célok meghatározását.

Az adminisztratív terhek értékeléséből nem derül ki közvetlenül, mi szükséges és mi nem, de egy részletes alapfelmérés megmutatja, hogy mi a legköltségesebb a vállalkozások számára, illetve mi kelti a legnagyobb ellenérzést¹⁸. Azt is megmutatja, hogy kinek tulajdonítható az adminisztratív terhelés, és így azt, hogy ki tud rajta enyhíteni. Az általános panaszok nyomán összeállított tehercsökkentési programoktól eltérően ez lehetővé teszi annak gyors meghatározását, hogy hol lehet úgy elkezdni a tehercsökkentési munkát, hogy az a legnagyobb könnyítést eredményezze.

Az adatszolgáltatási kötelezettségek és az országok nagy számának köszönhetően a keletkezett adatok kiválóan felhasználhatók egy összehasonlító elemzéshez is. A hasonló jellegű ágazatokra vonatkozó azonos típusú kötelezettségből származó terhek nagy mértékű különbözőségeit a műszaki lehetőségek¹⁹ különbségei is eredményezhetik. Hasonlóképpen, ha a vállalkozásoknak egyik országban sikerül gyorsabban megfelelniük az adatszolgáltatási kötelezettségnek, az lehet azért, mert a vállalkozások hatékonyabbak, vagy azért, mert a közösségi jog végrehajtása ebben az országban jobban van szervezve. A tagállami intézkedések feltérképezése adja erről az első, de nagyon fontos jelzést.

Megtörtént azoknak az intézkedéseknek a meghatározása, amelyek csökkenteni fogják az adminisztratív terheket a két legnagyobb kiemelt területen, vagy pedig megfelelően előrehaladott állapotban vannak az ágazati tehercsökkentési számok meghatározásához, mégpedig: mintegy 18 milliárd euró az adózási területen²⁰ és 8 milliárd euró a társasági jog

¹⁶ Ezek a „szokott ügymenet”-ből fakadó költségek a pénzügyi szolgáltatások és a társasági jog területén elérik a 30–50%-ot, szemben az átlagos 18%-kal.

¹⁷ Már számos tehercsökkentési intézkedés beterjesztése vagy elfogadása megtörtént (lásd 4. fejezet).

¹⁸ Az adatszolgáltatási kötelezettségek egyes típusainak teljesítéséhez és egyes feladatok elvégzéséhez szükséges idő (perc), eszköztípus és kiszervezési szint.

¹⁹ Az EU például a különböző ágazatokban különböző időpontokban vezetett be nyomon követő rendszereket. Néhánynál ez papíralapú, míg máshol vonalkódos technológiára alapul, ami általában kevésbé költséges.

²⁰ Részletesebben lásd a 4.2 pontban.

területén. A többi kiemelt terület számai később kerülnek meghatározásra, a részletes ágazati tervekkel²¹ együtt, amelyek felsorolják a már elfogadott, a függőben lévő és az előkészítés alatt álló tehercsökkentő intézkedéseket. A Bizottság mindent megtesz, hogy ezeknek a javaslatoknak a beterjesztése a jelenlegi Bizottság megbízatásának lejártá előtt megtörténjen.

4. AZ ADMINISZTRATÍV TERHEK CSÖKKENTÉSÉBEN ELÉRT EREDMÉNYEK

Mint ahogy a cselekvési programban is szerepel, a Bizottság nem várta meg a felmérés eredményeit a vállalkozások felesleges adminisztratív terheinek csökkentését célzó első javaslatok beterjesztésével. Ezek közül néhányat tartalmazott a „gyorsított eljárással elfogadott intézkedések” csomagja, míg mások önálló beterjesztések voltak. Célszerű lenne, hogy a Tanács és a Parlament minél hamarabb elfogadja az összes függőben lévő javaslatot²².

4.1. Gyorsított eljárással elfogadott intézkedések az adminisztratív terhek csökkentésére

A gyorsított eljárással elfogadott intézkedések definíció szerint olyan azonnali intézkedések, amelyek a hatályos szabályok technikai megváltoztatása révén valószínűleg nagy haszonnal járnak, vagy pedig csökkentik az ellenérzést. 2007-ben és 2008-ban az összesen 21 beütemezett, gyorsított eljárással elfogadott intézkedésnek²³ köszönhetően az európai uniós vállalkozások becslések szerint több, mint 2,3 milliárd eurót tudtak megtakarítani.

A kívánt változtatások jellegéből adódóan ezeket az intézkedéseket meglehetősen gyorsan el lehet fogadni. Általában ez érvényes a végrehajtó intézkedésekre: 2007-ben és 2008-ban átlag 5 hónapba telt el a komitológiai eljárással elfogadni az ebbe a kategóriába tartozó, gyorsított eljárással elfogadott 7 intézkedésből 6-ot.

Ezzel szemben a 2007 márciusában beterjesztett 6 jogalkotási javaslatból eddig még csak 4 lett elfogadva, a 2008-as csomag 7 intézkedéséből pedig csak 1. A 2008-ra ütemezett, az elemek/akkumulátorok címkézésére (2006/66/EK irányelv) vonatkozó, gyorsított eljárással elfogadott intézkedés esete azonban azt mutatja, hogy az együttdöntési eljárás keretében 5 hónap (nem számítva a parlamenti szünnapokat) alatt is elérhető politikai megállapodás.

4.2. Önálló intézkedések

A gyorsított eljárással elfogadott intézkedések mellett a Bizottság már beterjesztett javaslatokat a cselekvési program jelenlegi 42 aktusa közül 26-nak a módosítására. Ezek közül 2008 decemberére megtörtént 16-nak az elfogadása.

Az intézkedések közé tartozik a vámeljáráások közösségi szintű kezelésére, illetve a papírmentes környezetre vonatkozó intézkedés, amelyekkel a kereskedők becslés szerint évente 2,5 milliárd eurót takaríthatnak meg. A statisztika területén az áruk Közösségen belüli kereskedelmére (Intrastat) vonatkozó, 2004 óta elfogadott vagy a jogalkotó döntésére váró tehercsökkentési javaslatok becslés szerint 370 000 vállalatot (főleg kkv-eket) fog mentesíteni

²¹ COM(2007)23 végleges és COM(2008)35 végleges.

²² Az Európai Parlament és a Tanács többször kinyilvánította elkötelezettségét a felesleges adminisztratív terhek csökkentése iránt (lásd például a Parlament 2008. október 21-i állásfoglalását „A jogalkotás minőségének javítása, 2006” jelentésről (2008/2045(INI)) és a Versenyképességi Tanács 2008. december 2-án elfogadott következtetéseit).

²³ Lásd 5. és 6. melléklet.

adatszolgáltatási kötelezettség alól, feltéve, hogy az összes tagállam a közösségi jogszabályok által megengedett szinten állapítja meg az adatszolgáltatási küszöbértékeket. Ez hat év alatt (2004-től 2010-ig) az ellenőrzött vállalatok számának közel 52%-os csökkenését jelentheti, azaz évente több, mint 100 millió euró megtakarítást 2010-ig, majd évente több, mint 200 millió eurót 2010-től. Előrelépés történt a társasági jog területén is. 2005 óta megtörtént több javaslat elfogadása, néhány pedig a jogalkotó döntésére vár. Egyedül a vállalatok közzétételi és fordítási kötelezettségeire vonatkozó javaslat több, mint 600 millió eurós megtakarítással járhat az adminisztratív terhek tekintetében²⁴.

További tehercsökkentési intézkedések meghatározása is jól halad két kulcsfontosságú kiemelt területen. A társasági jog esetében a Bizottság olyan javaslatot tervez, amely lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy kivonják a mikrovállalkozásokat a közösségi számviteli irányelvek hatálya alól. Ezekre az irányelvekre átfogóan alkalmazzuk a „gondolkozzunk először kicsiben” elvet, hogy a rendszer igazodjon a kkv-k szükségleteihez²⁵. Ez a két módosítás összesen mintegy 8 milliárd eurós megtakarítást eredményezhet. A Bizottság a hea-irányelv ambiciózus módosítását is javasolja, hogy megszűnjenek az elektronikus számlázás előtti akadályok és modernizálják a számlázási szabályokat. Az elektronikus számlázás hea-ból következő akadályainak eltávolítása középtávon mintegy 18 milliárd eurós tehercsökkentést hozhatna, ha az összes számla küldése elektronikusan történne.

Ez utóbbi példa mutatja, hogy az elektronikus kommunikációnak kulcsszerepe van a vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentésében, feltéve, hogy ezt jól alkalmazzák, mind a vállalkozások, mind a hatóságok igényeihez igazítva. A Bizottság ezért folytatja az adminisztratív terhek csökkentését oly módon, hogy elősegíti az információs és kommunikációs technológiák használatát, az e-Bizottság 2006–2010-re szóló stratégiájával²⁶ és az európai e-kormányzás i2010 stratégiájával²⁷ összhangban.

Az eddig beterjesztett vagy tervezett tehercsökkentési intézkedések több mint 30 milliárd eurós megtakarítást jelentenek²⁸.

5. KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELTEKKEL

A terhek csökkentése nem olyan dolog, amit az Unió egyedül meg tudna tenni. Valójában a közösségi jog alkalmazása döntően tagállami szinten történik. A cselekvési programhoz ezért külső szakértelmet kell igénybe venni, hogy az érdekelték konkrét tapasztalatait teljes mértékben figyelembe lehessen venni. Az érdekelték bevonása főleg három pillérre épül: széles körű konzultáció különféle kommunikációs csatornákon, decentralizált események szervezése és a független érdekképviselőkből álló, adminisztratív terhekkel foglalkozó magas szintű munkacsoportban (a továbbiakban: magas szintű munkacsoport) végzett munka.

²⁴ A mezőgazdasági és halászati ágazatot érintő egyszerűsítési intézkedésekről a Bizottság 2009 tavaszán további információkat szolgáltat, helyzetjelentés, illetve közlemény formájában.

²⁵ A határon átnyúló tevékenységeket nem folytató kkv-ket sújtó tehernek kiváltképpen arányosnak kell maradnia.

²⁶ http://ec.europa.eu/dgs/informatics/ecommm/index_en.htm.

²⁷ http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

²⁸ A Bizottság jelenleg számszerűsíti az elért további tehercsökkentések eredményeit. Ez várhatóan 2009 végére készül el.

5.1. Online és hagyományos konzultáció az érdekeltekkel

Az európai uniós vállalkozásoknak lehetőségük van problémák felvetésére és konkrét javaslatok benyújtására közvetlenül az Európai Bizottsághoz az EU 22 hivatalos nyelvén, online konzultáció²⁹ keretében. 2008-ban a Bizottság 148 beadványt kapott a kifejezetten erre a célra szolgáló weboldalon. Ezeknek több, mint a fele magánvállalatoktól (ideértve a mikroszervezeteket is) érkezett³⁰.

Jelentésekben és levelekben is érkezett összesen 237 tehercsökkentési elképzelés. Ezek a hagyományos úton érkező javaslatok többek között a brit, dán, holland és svéd hatóságoktól származtak, valamint számos tagállami és uniós szintű (ágazati) vállalkozói szövetségtől – különösen a Business Europe-tól és az UEAPME³¹-től.

27 ilyen elképzelés már megvalósult, 250 pedig a tanulmányozási szakaszban van³². A beadványok jelentős része olyan témákkal foglalkozik, amelyek a határon átnyúló kereskedelmet, a hozzáadottérték-adót, a belső piacot, a környezetvédelmet és az élelmiszerbiztonságot érintik. A Bizottság reméli, hogy további, kidolgozott és működőképes javaslatokat fog kapni.

5.2. Kommunikáció

2008-ban a Bizottság különösen sokat tett azért, hogy felhívja a figyelmet az adminisztratív terhek fontosságára. Ennek része volt egy sor, a tagállamokkal közösen szervezett nyilvános esemény, e-mailes és más elektronikus eszközöket felhasználó kampány³³, valamint egy szélesebb körű konferencia megszervezése „A bürokrácia visszanyesése Európában” címmel június 20-án Brüsszelben³⁴, amelyre több száz cégképviselő és nemzeti szakértő jött el.

5.3. A független érdekképviselőkből álló, adminisztratív terhekkel foglalkozó magas szintű munkacsoport

A magas szintű munkacsoport felállítására az Európai Parlament javaslata³⁵ alapján került sor 2007-ben. A munkacsoport a Bizottság tanácsadójaként működik a cselekvési programot illetően, különösen az adminisztratív terhek csökkentését célzó intézkedések területén. A magas szintű munkacsoport elnöke dr. Edmund Stoiber és 14 magas rangú szakértőből áll, akik változatos háttérrel rendelkeznek, az üzleti világtól az érdekképviselési és civil szervezeteken át a nemzeti és regionális politikáig. 2008-ban a munkacsoport 8 ülést tartott³⁶. Először a Bizottság által 2008 márciusában jóváhagyott gyorsított eljárással elfogadott intézkedések csomagjával foglalkoztak, véleményezték a különféle szakpolitikákat, és egyrészt segítették a folyamatban lévő tehercsökkentési kezdeményezéseket, másrészt újakra hívták fel a figyelmet. Különösen a társasági jogra és éves beszámolókra, az elektronikus

²⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/online_consultation_en.htm.

³⁰ Lásd: 7. melléklet és negyedéves jelentések a következő weboldalon: http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/reports_en.htm.

³¹ Kézműves és Kis- és Középvállalkozások Európai Szövetsége.

³² A beadványok tanulmányozása kimutatta, hogy az itt nem szereplő többi beadványban olyan elképzelések vannak, amelyek már vizsgálat tárgyát képezik, vagy túl általánosak, vagy nem a tárgyhoz tartoznak. Ez utóbbiakat továbbítottuk a tagállami hatóságokhoz.

³³ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/news_en.htm.

³⁴ A konferenciáról szóló beszámolót lásd: http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/redtape_conference_en.htm.

³⁵ Lásd az Európai Parlament 2007. július 10-i A6-0275/2007 állásfoglalását: Jelentés a jog által okozott adminisztratív költségek minimalizálásáról.

³⁶ Lásd 8 melléklet. http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/highlevelgroup_en.htm

számlázásra (héta-jogszabályok) és a közbeszerzésre vonatkozó elképzeléseket segítették, az érdekeltektől érkezett számos online és hagyományos úton benyújtott javaslattal együtt. Ezenkívül a magas szintű munkacsoport kezdeményezte, hogy az EU írjon ki díjpályázatot a bürokrácia csökkentését szolgáló legjobb ötletre³⁷. A munkacsoport 2009-ben továbbra is ösztönzi a folyamatokat az összes többi kiemelt területen és továbbra is aprólékosan megvizsgálja a közvetlenül a vállalkozásoktól és más érdekeltektől kapott javaslatokat.

6. A CSELEKVÉSI PROGRAM KIBŐVÍTÉSE

A cselekvési programot indító 2007. januári közlemény³⁸ szerint „a program területe további csökkentésre alkalmas adatszolgáltatási kötelezettségek azonosításával kiterjeszthető”.

Az érdekeltek elképzeléseinek figyelembe vétele, a tehercsökkentés mértékének jobb értékelése és a vállalkozások megtakarításainak további növelése érdekében a cselekvési program kibővül a 9. mellékletben felsorolt 30 aktussal. Ezek egy részét illetően a Bizottság már beütemezett javaslatokat.

A programba bevont egyik terület például az Európa Unión belül tengeri áruszállítással foglalkozó hajózási társaságokat terhelő hivatalos formaságok. A Bizottság 2009-ben javaslatot fog benyújtani egy korlátok nélküli európai tengeri szállítási térség létrehozása céljából, hogy az uniós kikötők közötti tengeri áruszállítást a lehető legkevesebb hivatalos formaság terhelje, főleg az új technológiák felhasználásával.

7. AZ ADMINISZTRATÍV TERHEK CSÖKKENTÉSÉT CÉLZÓ TAGÁLLAMI PROGRAMOK

7.1. Tagállami célok

Az Európai Tanács 2007. márciusi felhívása és a cselekvési program jelentősen hozzájárult a lendület növeléséhez; azoknak a tagállamoknak a száma, amelyek saját tehercsökkentő célokat tűztek ki, a 2006. év végi 7-ről 2007 végére 14-re, 2008 végére pedig 21-re nőtt³⁹. Nagy többségük a közösségi szinten kitűzött 25%-os tehercsökkentési célhoz igazította a saját célkitűzését. Számos tagállam, amely az elsők között határozta meg saját célját, már hajtott végre fontosabb változtatásokat mind a közösségi jogot végrehajtó vagy átültető intézkedéseiben, mind saját nemzeti jogrendszerében⁴⁰. Ma már az összes tagállamnak aktívan kellene készítenie és elfogadnia tehercsökkentő intézkedéseket.

7.2. A közösségi és tagállami szinten végzett munka koordinálásának igénye

Számos példa mutatja, hogy mind közösségi, mind tagállami szinten koordinált munka szükséges a tehercsökkentés hatékonyságának biztosításához. Ez azt is jelenti, hogy a közösségi és a tagállami szinten elért tehercsökkentést egyidejűleg kell vizsgálni és figyelemmel kísérni. Az is célszerű lenne, hogy a tagállamok saját programjuk részeként továbbra is keressék, milyen változtatások lehetnek szükségesek közösségi szinten ahhoz, hogy lehetőségük nyíljon a felesleges adminisztratív terhek visszaszorítására.

³⁷ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/competition_en.htm vagy www.best-idea-award.eu.

³⁸ Lásd COM(2007)23.

³⁹ Lásd 10. melléklet.

⁴⁰ Lásd 12. melléklet.

A Bizottság kidolgozott egy kezdőcsomagot⁴¹ is, amely segíti a tagállamokat, hogy mérni és csökkenteni tudják az adminisztratív terheket. A legjobb gyakorlatra építve a kezdőcsomag tartalmaz azonnal felhasználható dokumentumokat (interjúkészítési útmutatóként használható sablonok, tervezési lapok, jelentéssablonok, egyszerűsítési menetrendek stb.), egy általános adatbázist az adminisztratív terhekről szóló tagállami adatok tárolására és egy bürokrácia-kalkulátort. Ezek a számítástechnikai eszközök úgy vannak kialakítva, hogy könnyen adaptálhatók legyenek a nemzeti sajátosságokhoz. A kezdőcsomag 2009 elejétől fog rendelkezésre állni, a bevezetését segítő technikai támogatással együtt. Célszerű lenne, hogy a tagállamok teljes körűen használják a kezdőcsomagot, biztosítandó az adatok harmonizációját és összehasonlíthatóságát.

7.3. A legjobb gyakorlatok terjesztése

A Bizottság továbbra is szorosan együttműködik a közösségi jog végrehajtásáért vagy átültetéséért felelős tagállami hatóságokkal, hogy terjesszék az adminisztratív terhek gyors csökkentésére képes jó gyakorlatokat (beleértve az ágazati szintet is). A Bizottság a tagállamokkal együtt már dolgozik azon, hogy megkönnyítse a közösségi jog végrehajtását vagy átültetését, például átültetésért felelős csoportok révén, ahol a tagállamok összehasonlíthatják és megtárgyalhatják a tervezett elvi megközelítéseket és a választási lehetőségeket. 2009-ben ugyanezt a módszert fogják alkalmazni minden kiemelt területen, a tehercsökkentésre vonatkozó részletes ajánlások alapján.

8. A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

A Bizottság:

- főleg a közösségi alapfelmérés alapján, azonosítja, hogy milyen konkrét tehercsökkentéseket kell elvégezni a 13 kiemelt területen és mindent megtesz, hogy megbízatása lejárta előtt benyújtsa a jelenlegi cselekvési tervből eredő, a közösségi jog által támasztott adminisztratív terhek csökkentését célzó összes javaslatot,
- szisztematikusan mindig keresi az adminisztratív terhek csökkentésének lehetőségeit a közösségi jogszabályok (hatályvesztési) vizsgálata vagy felülvizsgálata során,
- megerősíti a hatásvizsgálati útmutatóinak azt a részét, amely az adminisztratív terhekkel foglalkozik, az ilyen terhek kiszámításának megkönnyítését szolgáló új számítástechnikai eszközök rendszerbe állításával 2009 elején,
- fokozza tevékenységét az adminisztratív terhek gyors csökkentésére képes jó gyakorlatok elterjesztése érdekében, még szorosabban együttműködve a közösségi jog átültetéséért felelős tagállami hatóságokkal, és
- kezdőcsomagot készít az adminisztratív terhek csökkentésének tagállami szinten történő méréséhez 2009 elején.

Célszerű lenne, hogy a Parlament és a Tanács

- a lehető leghamarabb elfogadja a függőben lévő tehercsökkentési javaslatokat,

⁴¹ Lásd 13. melléklet.

- mindig alaposan vizsgálja meg, hogy módosító javaslatai milyen hatással lesznek az adminisztratív terhekre,
- a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2003. évi intézményközi megállapodásnak megfelelően vezessen be az egyszerűsítési intézkedések elfogadásának felgyorsítására szolgáló eljárásokat.

Célszerű lenne, hogy a tagállamok

- esettől függően, ismertessék saját tehercsökkentő céljukat még az Európai Tanács 2009. évi tavaszi ülése előtt,
- figyelembe vegyék a cselekvési program megállapításait és ajánlásait, amikor a közösségi jog átültetéséből és végrehajtásából származó terheket csökkentik,
- meghatározzák, milyen változások szükségesek közösségi szinten ahhoz, hogy vissza tudják szorítani a felesleges adminisztrációs terheket,
- saját szintjükön vezessenek be konkrét tehercsökkentő intézkedéseket és számoljanak be ezekről a lisszaboni stratégiáról szóló éves nemzeti helyzetjelentésekben,
- teljes körűen használják a Bizottság által készített kezdőcsomagot a további mérésekhez és tehercsökkentésekhez, hogy elősegítsék az adatok harmonizációját és összehasonlíthatóságát,
- legkésőbb 2010 végéig végezzék el saját alapfelmérésüket,
- határozzanak meg közös elveket a közösségi és a tagállami szintű tehercsökkentés helyzetének figyelemmel kísérésére.